

Nr 517.

Av herr andre vice talmannen **Carlström m. fl.**, i anledning av
*Kungl. Maj:ts proposition, nr 280, angående åtgärder i
prisreglerande syfte på jordbrukets område.*

I proposition nr 280 till årets riksdag har Kungl. Maj:t underställt riksdagen vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område. Till skillnad från motsvarande framställning under en rad tidigare år bygger det nu framlagda förslaget om priser på jordbrukets produkter icke på en överenskommelse med representanter för jordbrukets organisationer. Enligt i propositionen lämnade uppgifter ha dessa representanter ansett, att jordbruket behövde tillföras en inkomstökning av 200 miljoner kronor. Vissa önskemål rörande inkomstberäkningen för jordbruket, som skulle resulterat i ett krav på en väsentligt större inkomstökning, ha av dessa representanter uppgivits. Regeringens beslut skulle enligt propositionen tillföra jordbruket cirka 156 miljoner kronor.

När det gäller att taga ställning till frågan om hur stor inkomstökning, som är motiverad, bör man enligt vår mening utgå från att riksdagen vid flera tillfällen under senare år uttalat, att jordbrukspolitiken bör sträva efter att successivt reducera den klyfta, som finnes mellan den jordbrukande befolkningens och andra motsvarande folkgruppers inkomstnivå. En inkomstökning med cirka 200 miljoner kronor under regleringsåret september 1947—augusti 1948 skulle endast i mindre grad förbättra relationen mellan lantarbetarnas löner, som ligga till grund för beräkningen av jordbrukarnas inkomster i allmänhet, och andra jämförbara folkgruppers inkomster, jämfört med under fjolåret rådande inkomstrelation. En dylik inkomstökning synes därför stå i god överensstämmelse med ovan berörda av statsmakterna fastlagda riktlinje för jordbrukspolitiken.

Den svenska livsmedelsproduktionen arbetar f. n. i flera avseenden under relativt ogynnsamma förutsättningar. Utsikterna till en betydande införsel av livsmedel från utlandet under nästkommande år äro ovissa. Med hänsyn härtill är det ur konsumentsynpunkt av största vikt, att intet underlåtes, som kan befrämja ett uppehållande av det svenska jordbrukets produktion under nästkommande år. Möjligheten att betala sådana löner, att arbetskraften ej överger jordbruket, är härvidlag av stor betydelse. Även ur denna synpunkt synes en inkomsthöjning för jordbruket i dess helhet med cirka 200 miljoner kronor beteckna ett väl motiverat krav, som står i god överensstämmelse med det allmänna intresset. Det är sant att i rådande ekono-

miska läge frågor rörande inkomstökningar och levnadskostnader måste behandlas med största varsamhet. Men en inkomsthöjning av denna storlek synes bl. a. just med hänsyn till de produktionspolitiska sammanhangen och alla folkgruppers intresse av en uppehållen livsmedelsproduktion icke rätteligen kunna betraktas som omotiverad av andra folkgrupper.

Emellertid är det av största vikt, att den förhöjning av vissa livsmedelspriser, som inkomsthöjningen förutsätter, fördelas på ett sådant sätt, att den icke i högre grad av konsumenterna känns som ett hot mot den genom vinterns inkomsthöjningar uppnådda realinkomsten. En höjning av smörpriset bör därför undvikas. En mindre ökning av priserna på en del andra mejeriprodukter och spannmål samt fabrikspotatis kan däremot övervägas liksom en av regeringen föreslagen sänkning av äggpriset kan uppskjutas. Vid behandling av dessa spörsmål bör kontakt sökas med jordbrukets organisationer. Möjligheterna böra också prövas att åstadkomma vissa pris-sänkningar på för jordbruket erforderliga förnödenheter.

När avvägningen göres mellan de olika åtgärderna till förbättring av jordbrukets inkomstläge, bör det mindre jordbrukets intresse och behov ägnas särskild uppmärksamhet. Vi hänvisa därvidlag till det av 1945 års riksdag gjorda principuttalandet.

Med hänvisning till ovanstående hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 280 måtte uttala sig för en sådan prissättning å jordbruksprodukter, att jordbruket tillföres en inkomstökning på 200 miljoner kronor.

Stockholm den 13 juni 1947.

Oscar Carlström.

Bertil Ohlin.

Gust. Mosesson.

O. E. Sandberg.

Wald. Svensson.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

And. Stjärne.

Filip Kristensson.

Nils Persson
i Svensköp.

Rudolf Boman
i Kieryd.